

תורת הר שמואל

פרשת קרח - תש"ע כניסת השבת: 7:09 צאת השבת: 8:28 רבנו תם: 9:03

פרשה מפורשת הרב דוד שרעבי

פרפראות הרב משה קליין

ויקה קרח

"לקח את עצמו" (רש"י). אע"פ שהיה קרח מחונן בהרבה מעלות: היה יחסן, תלמיד חכם, עשיר ופקח, ואולי גם היה ראוי להיות מנהיג בישראל, ולמה לא ניתנה לו השררה? כי "ויקה קרח" - "לקח את עצמו" הוא לא המתין עד שיביאו לו עמרת המנהיגות, אלא "ויקה" לקח בחזק יד, ולכן לא זכה לה. (ר' בונים מפשיסחא)

ויקה קרח

הלבישם טליתות שכולן תכלת (רש"י). גם זה היה מתכסיסיו של קרח להצדיק את מענותיו. אמר: כשם שטלית שכולה תכלת פטורה מן הציצית, כך עדה שכולה קדושה אינה צריכה מנהיג. ומשה השיב להם שלא כן הוא, טלית כזו חייבת בציצית ועדה קדושה צריכה מנהיג.

(חת"ם סופר)

לא חמור אחד מהם נשאתי

איש מושחת ושפל שעולה לגדולה ונעשה מנהיג, דרכו להוריד מגדולתם את ראשי העם ונכבדיו שהיו לפניו. כנגדם יגביה שפלים, אנשים כמותו, כדי שיהיו כפופים לו ויתנו לו יקר. לא כן אדם גדול וחכם שנעשה שר ומנהיג, הוא ינהג כבוד בזקני העם וחכמים, ולא יעלה ריקים ופוחים. אמר משה רבינו: לא הגבהתי שום אדם שפל הדומה לחמור - "לא חמור אחד מהם נשאתי", וגם לא הורדתי שום איש חשוב מגדולתו - "ולא הרעותי את אחד מהם" כלומר המיוחד שבהם. (רבי שמואל מניקלשבורג)

ויקה קרח

"מחלוקת שאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל עדתו" (אבות ה' י"ז)

"אינה שם שמים" = 796 בגימט' "קרח" ועדתו" (עם הכולל)

"למנצח על שושנים לבני קרח" (תהילים מ"ה) אומר המדרש "בני קורח שהיו שושנים נלקטו מבין החוחים, שאמר הקב"ה: מה אני מבקש, שושנים, אמרו בני קרח אנו שושנים אמר להם הקב"ה נצחתם"

ורמז לכך "ויקה קרח", קרח שהיה יכול להיות מהשושנים אומר עליו הכתוב:

"וי - קח קרח" שלקח עצמו לצד, לצד המחלוקת לצד הח"ח (קוצים)

(משב"א)

כתוב בפרשה בפרק ט"ז פסוק כ', וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, הברלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע.

הקב"ה בגלל שיש מחלוקת רוצה לכלות את כולם! בפרשה שלנו מסופר על קרח ועדתו שנחלקו על משה רבינו, מה כל כך גרוע במחלוקת עד שזה יכול להביא כליון ברגע?

מבאר רבינו סעדיה גאון, וכן כותב גם בעל חובות הלבבות שהיה מגדולי הראשונים, למה הקב"ה ברא כל כך הרבה אנשים כשכל אחד יש לו פרצוף אחר ודעה שונה? הם מסבירים שאם אדם יוצר רק ארונות מטבח, זה מראה שהוא נגר טוב אבל הוא מוגבל, אדם זה הוא נגר אבל הוא לא מכונאי! אדם שהוא צייר מעולה, זה יכולת נחמדה ונעימה, אך הצייר הזה אינו בנאי, תגיד לו לבנות בית עם מלט ואבנים הוא לא ידע, ולמה? כי הוא גם מוגבל! הקב"ה ברא הרבה פרצופים כדי להראות לכל

לא ידע, ולמה? כי הוא גם מוגבל! הקב"ה ברא הרבה פרצופים כדי להראות לכל

מזל טוב ושפע ברכות

למשפחת חברינו היקר

הר שמואל שרגא הי"ו

בהכנס בנו בעול המצוות

הבחור שלמה שרגא הי"ו

ביום רביעי ד תמוז באולם האנפרה

רח בית הדפוס, גבעת שאול

הציבור מוזמן

מזל טוב ושפע ברכות

למשפחת חברינו היקר

הר יצחק רוזנר הי"ו

על הולדת הבת

אסתר הדס

תזכו לגדלה בשמחה ונחת

באורך ימים ושנים

אבי"ר

משפט שלמה הרב שלמה כהן

המקרה

אבי יפרח ביקש שיתנו לו שיקים דחויים עד סוף השנה, ומר ורד הסכים. הוא רשם וחתם על 12 שיקים בסך 300 נש לכל הראשון בחודש.

כשבא מר ורד לרשום את שמו של אבי על השקים ביקש אבי שישאיר את השם ריק כדי שיוכל להעביר את השקים אם יהיה לו צורך בכך...מר ורד הסכים. השקים

אבי יפרח הוא גנן מקצועי המתפרנס מלמפל ולטפח גינות נוי של לקוחותיו. יום אחד מר ורד הזמין אותו לתכנן את גינתו ואח"כ סיכמו שיבוא פעמיים בחודש, למשך חצי יום לדאוג לטיפול השוטף של הגינה, סוכם ביניהם שעבור השירות הנ"ל ישלם לו מר ורד סך 300 נש לחודש למשך שנה שלימה של טיפול.

נחתמו ואבי התחיל בעבודתו.

בעבור חודשיים הוצעה למר ורד משרה בחו"ל והוא ומשפחתו עברו לגור שם. הבית

לעשות חילול ה' ולריב עם כולם ולסכסך בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, איזה בל תשחית! לקחת יהלום יקר, לקחת בריאה מיוחדת ולהשתמש עם זה לתכלית הרע! לכן מחלוקת זה דבר כל כך גרוע ושנואי אצל הקב"ה, לכן מחלוקת יכול להביא כליה, במקום שיש מחלוקת יש עוד הרבה עבירות לא רק מחלוקת, בתפילה אנו אומרים "שים שלום טובה וברכה", איפה שיש שלום יש גם טובה ויש גם ברכה!

כתוב בפרשה:

(מ"ז ו') זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו, ותנו בהן אש ושימו עליהן קמרת לפני ה' מחר והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש רב לכם בני לוי,

ופירש רש"י - וקרה שפקח היה מה ראה לשמות זו? אלא עינו

הנבירים שהוא כל יכול ובורא פרצופים שונים ודעות שונות, על כל אדם מוטל להראות שגם הפרצוף והשכל שלו יכול להתגבר על נסיונות ולעבוד את הבורא, יש אדם כעסן בטבעו, אם הוא מתגבר וכובש את המידה הזו הוא הגדיל את שם ה' בעולם, ואומרים עליו הנה תראו את יעקב - גם הוא הצליח לכבוש את כעסו לכבודי, ואילו אדם אחר שהוא עצלן והוא כובש את עצלותו וקם בוריות בבוקר לתפילה כדי לקיים מצוות - הרי הוא הגדיל את שם ה' בעולם בכך שהוא מראה שגם הוא עם שכלו ורצונותיו מתגבר ומתעלה, לכן יש סוגים שונים של אנשים בעולם הכל למטרה הזו!

בעת מה קורה במחלוקת? במחלוקת אדם לוקח את כל הסגולה הזו, את כל המושג הזה שאנשים נבראו עם פרצופים שונים ודעות שונות ומה הוא עושה עם זה? הוא משתמש עם זה בדיוק להיפך

משפט שלמה - המשך

הסבר:

לאבי יפרח הופכים את אבי יפרח למוחזק במעות. מבואר באה"ע סימן נ"ג לעניין נדוניית חתנים, שאם אבי הכלה הבטיח לשלם נדוניה לביתו, נפטרה הבת והוא עדיין לא שילם, לפי רש"י הוא צריך לשלם מה שהבטיח, ולשיטת ר"ת אינו צריך, ומכוח המחלוקת נפסק שהמוציא מחברו עליו הראיה. ובמ"ז שם ס"ק ה', שואל מה יהיה אם אבי הכלה נתן "ממרני" לחתן (שמר חוב הדומה לשקים שלנו שכל מי שמוציא גובה) האם זה עושה את החתן למוחזק, אע"פ שעדיין לא נפרע השטר, ואבי הכלה יהיה חייב לשלם לו את הסכום הכתוב בממרני? והוא פוסק שהממרני הופך את החתן למוחזק. ומבאר את הטעם, כיון שבכתיבת הממרני הכותב מחייב את עצמו לכל מי שמציגו. ואפילו אם אינו חייב לו כלום, אין לך "גמר ומקנה" גדול מזה, הלא אם המקבל מעביר אותו לאחר, אותו אחר גובה ויצטרך בעל הממרני להחזיר ולהוציא ממי שהעביר לו את הממרני, ולכן הוא המוציא ולא המחזיק את הממרני. וזה המצב בשקים דחויים שלא נרשם שם המוטב, כל מי שמציג אותו צריך לשלם לו, ואם הוא שלא כדין, צריך בעל השיק לחזור ולגבות ממי שהעביר לו שלא כדין.

ולכן במקרה שלנו, אבי יפרח נחשב מוחזק בממונו של מר ורד, ולכן אין מר ורד יכול להוציא ממנו. אבל אם השקים היו למוטב בלבד או אי אפשר להעביר אותם לאדם אחר, וכיון שהם דחויים, אינם כמזומן בידו של אבי יפרח, ולכן אינם עושים אותו למוחזק. לכן במקרה כזה, מר ורד לא היה צריך לשלם על החודשים שאבי יפרח לא עבד.

מבואר בחו"מ ס' של"ד סעיף א', ראובן שכר פועל להשקות את שדהו מנהר מסוים, אולם באמצע היום הנהר התייבש ואין מים. אם הנהר אינו רגיל להתייבש או אפילו אם הוא תמיד מתנהג כך והפועל יודע מזה ובעל הבית אינו יודע, הפועל מפסיד שכר של חצי יום מפאת חוסר עבודה. אולם אם בעל הבית ידע מה קרה בנהר אך הפועל לא ידע, חייב בעל הבית לשלם לו על יום שלם אבל מנכים לו סכום מסוים "כפועל במל" בהתחשב בעובדה שחצי יום הוא לא היה צריך לטרוח. (לפי הט"ז מנכים חצי מהסכום שסוכם, יש פוסקים שמורידים שליש ויש פוסקים שמוענים שהכול תלוי בסוג העבודה והצורך של העובד להשתכר ולפרנס את ביתו).

ומסכם הרמ"א שהוא הדין בכל אונס שקרה המונע מן הפועל לעבוד. אם הוא דבר ששניהם לא ידעו כשסיכמו על העבודה או שניהם ידעו, הפועל מפסיד. אבל אם אחד מהם ידע והשני לא ידע, מי שידע מפסיד כי היה לו לעשות תנאי מפורש שאם כך וכך יקרה אינו צריך לשלם.

והסכ"ע מבאר: במקרה של אונס, כאשר שניהם לא יוכלו לדעת על השינוי שקרה, יש ספק אם מגיע לו שכר או לא והפועל מפסיד מהסיבה שהמוציא מחברו עליו הראיה, הפועל הוא המוציא את משכורתו מבעל הבית ולכן הוא מפסיד. (וזה מבואר בסמ"ע חו"מ סימן ש' ס"ק י"ב)

אם כך יוצא, שאם הפועל אינו צריך להוציא את משכורתו מבעל הבית, כי שילמו לו מראש, בעל הבית מפסיד, ולא הפועל.

לבן יש לדון אם השקים הדחויים שנתן מר ורד

נמכר למר ביטון שלא אוהב גינות, הוא שפך בטון על כל הגינה וריצף אותה. מר ורד התקשר לאבי יפרח שיחזיר לו את השקים של החודשים הבאים עד סוף השנה, שמונה במספר, אבל אבי לא הסכים והשניים נגשו לביה"ד.

הטענות:

מר ורד טוען: "נכון שסיכמנו שאבי יפרח יטפל בגינה עד סוף השנה, מכל מקום קרה אונס שלא יכולתי לדעת ממנו, ו"אונס רחמנה פטריה" ואני חוזר בי מההתחייבות. אתה צריך להחזיר לי את השקים כי לא מגיע לך כסף על החודשים הבאים מאחר ואיננו זקוקים לשירותך כי הגינה איננה!"

אבי יפרח טוען: "סוכם בינינו שאני אעבוד עד סוף השנה ואני פנוי ומוכן ומזומן לעשות את מה שסוכם, אתה צריך לשלם כמו שסיכמנו ואין זה משנה כלל שאין בעת גינה לטפל בה כי אני מוכן לעבוד, מדוע שאפסיד? וכמו שאתה טוען שקרה אונס גם לי קרה אונס למה שאפסיד את פרנסתי?!"

ובנוסף טוען אבי שאינו יכול להחזיר את השקים גם אם הוא היה רוצה, כי הוא כבר העביר אותם לאחד הספקים שלו, שיש לו חוב אצלו כבר כמה חודשים.

פסק דיין:

מר ורד חייב לשלם לאבי יפרח עד סוף השנה אבל צריך לנכות מה- 300 שו לחודש סכום מסוים בהתחשב בעובדה שלא יצטרך לטרוח. (יש לציין שאם היה כתוב על השקים שנתן "למוטב בלבד" אבי יפרח היה צריך להחזיר את כולם! עיין הסבר.)

ופירש"י לזכרון שיאמרו אלו היו מאותן שנחלקו על הכהונה ונשרפו, וביותר קשה שאף הקב"ה קיבל למענתם לעשות אות שלישית שנאמר והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח והשכתי מעלי את תלונות בני ישראל אשר הם מלינים עליכם.

ובגמ' חגיגה דף י"ד ע"א איתא שמונה עשרה קללות קילל ישעיה את ישראל ולא נתקרה דעתו עד שאמר להם המקרא הזה ירהבו הנער בזקן והנקלה בנכבד, וכן באדרא זוטא איתא דקפיד הקב"ה על כבוד ת"ח יותר מכבודו שהרי ירבעם היה מקטר לע"ז ולא יבשה ידו עד שהרים ידו בנביא דאז יבשה ידו, ולפי"ז מבואר טענת העדה דקרה נענש משום שחלק על רבו ובדרך ליצנות אמנם אפשר דבעצם הטענה צדקו ולזה ניתן להם אות לבירור, וזה שכתב והשכתי מעלי את תלונות בני ישראל אשר הם מלינים עליכם דאמר להם הקב"ה דאין זה משום שחולקים על השכינה כביכול אלא נמי הוי כקרה ועדתו דמלינים עליכם ולזה הביא אות שלישית.

(י"ז ג') את מחתות החטאים האלה בנפשתם ועשו אתם רקעי פחים צפוי למזבח,

פירש"י החטאים האלה בנפשותם, שנעשו פושעים בנפשותם שנחלקו על הקב"ה, ובשפת"ח ביאר שהיה קשה לרש"י הא התרה בהם משה וא"כ למה כתיב החטאים שהוא לשון שוגג, לכן פירש פושעים וכן כתיב כי נאצו האנשים ההם שהוא לשון מרד שמרדו ברצונם לחלוק על הקב"ה ע"כ, ולכאורה נהי שרש"י פירש "פושעים" עדיין קשה שבפסוק כתיב החטאים, ונראה דלכן באבן עזרא פירש את מחתות החטאים, פירוש המחטות, היינו שהוקשה לו קושיית השפת"ח וע"כ פירש שהמחטות נקראים מחתות חטאים ורק מילת "בנפשותם" קאי על האנשים ומשם מבואר שהיו פושעים, ופיסוק קרא הכי קרינן, את מחתות החטאים האלה, בנפשתם, ובביאור דברי רש"י נראה, הנה רש"י בפסוק ב' דכתיב וירם את המחטות מבין השרפה ואת האש זרה הלאה כי קדשו, פירש"י כי קדשו המחטות ואסורין בהנאה שהרי עשאו כלי שרת, וברמב"ן הביא דברי רש"י והקשה ולא ידעתי מעם לאיסור הזה, שהרי קטורת זרה הקריבו וזר שעשה כלי שרת להקריב בחוץ באיסור אינו מקודש, אבל יש לומר כי בעבור שעשו כן על פי משה היו קדש כי הם הקדישו אותם לשמים לפי שחשבו שיענה אותם האלהים באש ותהיינה המחטות האלה כלי שרת באהל מועד לעולם וכו', וחזינן בדבריו שחשבו שיענה אותם האלהים באש ותהיינה המחטות האלה כלי שרת באהל מועד לעולם, הנה שהיו כעין שוגגין שחשבו דהוה מחלוקת בין ב' גדולים וע"כ אף יענם האלהים באש, רק כיון שנחלקו על השכינה הרי שאין מחלוקתם עם משה ובשוגג, אלא מחלוקת על השכינה וזהו ודאי מזיד, והם עומק דברי רש"י שכתב שנעשו פושעים בנפשותם שנחלקו על הקב"ה, היינו דהאי גופא קמ"ל קרא דאת מחתות החטאים האלה בנפשתם, שבמחטות לכאורה הם היו חטאים וכדחזינן שחשבו שיענה אותם האלהים באש, קמ"ל שאינם אלא פושעים כי "בנפשותם", שנחלקו על השכינה (ועיין מה שכתבתי עוד בתחילת יהושע דכתיב לא יתיצב איש לפניך).

הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, הוא ראה את שמואל הנביא ששקול כנגד משה ואהרן שהוא יהיה מצאצאיו ולכן אמר קרה לעצמו שלא יכול להיות שאיני צודק ולא יקרה לי כלום, וצריך ביאור היכן מצינו שקרה פיקח היה? והרי אין טפשות גדולה מזו שאדם אוהו מנהג המחלוקת על דרך ליצנות וכמו שכתוב במדרש, וכן מה שסיכן קרה מאתים וחמשים איש מקריבי הקטורת הרי הוא שמע מפי משה שכולם אובדים ורק אחד נמלט ואין לך טפשות גדולה מזו לרוג מאתים וחמשים איש בגלל גאוותך, ולמה הוקשה לרש"י **קרה שפיקח היה** מי אמר בכלל שהוא היה פיקח?

ונראה בנדר פיקח, פיקח גם כן נקרא חכם - עיין פרשת משפטים פרק כ"ג פסוק ח' - ושחר לא תקח כי השחר יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים ותירגם אונקלוס ושחרדא לא תקביל ארי שחרדא מעור עיני חכימין, וצריך ביאור הרי כיון שפיקח נקרא חכם אם כן למה נקטה התורה לקרוא את החכם בלשון פיקח, אלא צריך לומר שחלוקים חכמת החכם מחכמת הפיקח שעל החכם כתוב בקהלת פרק ה' פסוק י"ד החכם עיניו בראשו, אבל הפיקח צריך לומר שהוא ההיפך שראשו בעיניו! הראש שלו הולך אחרי העינים, וכן מפורש בבראשית ג' פסוק ו' שכתוב - ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל ופירש רש"י - וכי תאוה הוא לעינים כמו שאמר לה ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע, שלפני האכילה ידעו רק טוב ולאחר שאכלו ראו גם רע, וזה הנפקחו שפיקח הפירוש שראשו בעיניו, וזה נראה ביאור דברי הנביא בירמיה פרק ד' פסוק כ"ב - חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו שחכם להטיב הוא מי שעניניו בראשו שמעשיו הם על פי ראות עיני השכל הנאצל ממקור טוהר המידות, מה שאין כן הכסיל שראשו היינו חכמתו בעיניו ורשי מתכוון על דרך הגנאי שכיוון שהוא היה פיקח לרעה אם כן מה ראה להקטיר קטורת שזה שמות למילוי תאוותו ורצונו שהרי רק אחד יצאל, ולזה תירץ שבוה גם כן ראשו בעיניו שראה שלשלת יוחסין ואמר אני ניצל!! זאת אומרת כשכתוב קורח שפיקח היה אין זה על דרך של מעלה שהוא היה חכם גדול, אלא זה על דרך החיסרון שהוא היה פיקח - הוא היה חכם להרע ואם כן מה היה חשבונו בצד הרע שהרי גם אדם רע אינו רוצה למות ועושה הכל בצורה מחושבת למילוי תאוותו.

(לשון לימודים)

(י"ז ו') וילנו כל עדת בני ישראל ממחרת על משה ועל אהרן לאמר אתם המתם את עם ה',

וצ"ב שהרי כבר נעשו ב' מופתים לדחיית טענתם האחד אם כמות כל האדם ימתון אלה ופקודת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני, ואם בריאה יברא ה' וכו' ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם, והשני הוא שלקחו איש מחתתו ויתנו עליהם אש וישימו עליהם קטורת ולבסוף נאמר ואש יצתה מאת ה' ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטורת, וא"כ מה עוד טענתם על משה שהרי הסכים הקב"ה על ידו דאת מחתות החטאים האלה בנפשתם ועשו אתם רקעי פחים ציפוי למזבח כי הקריבם לפני ה' ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל

עיבוד באוכלין (ב)

שאלה: איזה מאכל נכלל באיסור "מליחת צנון"?

סיכום של שבוע שעבר: למדנו בשבוע שעבר שיש איסור מדרבנן למלוח צנון^(א). ויש ב' מעמים בראשונים בזה. א. משום שדומה לעיבוד עורות. ב. משום שדומה לכבוש כבשים (והכבוש אסור משום שהוא כמבשל). וגם למדנו שאינו אסור אא"כ מולח בלבד. אבל אם נותנים גם תבלינים אחרים כגון שמן

או חומץ, בין לפני המלח בין תיכף לאחר המלח, מותר. שזהו רק תיקון אוכלין בעלמא, ואינו דומה לעיבוד או כבישה. ועכשיו נדבר בענין איזה מאכלים נכללים באיסור "מליחת צנון".

ביצים: ע' בגמ' שמותר למלוח ביצים^(ב). וע' במ"ב ס' שכא סקי"ח שמסביר שהוא משום שאין הטעמים של איסור "מליחת צנון" שייך בביצים. שאינו דומה לכבישה, שהא אין דרך לכבוש ביצים. וגם אינו דומה לעיבוד, שהא אין המלח מועיל להם כל כך. [משא"כ בצנון שהמלח מועיל להוציא הליחות, ונתקשה הצנון, ועי"ז הועיל שאינו ירקב במהירות. ואף אם רוצה לאכול מיד, ולכן אין הועיל כלום לענין שלא ירקב, מ"מ המעשה מליחה נראה כמעבד.] ומה ראינו שלא כל מאכלים שייך לאיסור "מליחת צנון", אלא במאכלים ששייך לומר בהם שדומה לעיבוד ודומה לכבוש כבשים. ולכן יש לדון בכל ירק וירק לראות אם דומה לצנון שאסור או אם דומה לביצים שמותר.

בצלים, שומין, מלפפון: ע' במ"ב סקי"ג שהביא מהמג"א לאסור בכל אלו, שדומין לצנון. ולכן אין למלוח אותם במלח בלבד. אבל מותר ע"י

נתינת טיפת שמן ביחד עם המלח, שעי"ז אינו דומה לעיבוד או כבישה אלא כתיקון אוכלין בעלמא.

עגבניות: י"א שה"ה שאסור למלוח עגבניות (וכמו שהחמיר המ"ב לגבי בצלים שומין ומלפפון)^(ג). ויש אומרים שדווקא עגבניות שלימות אסור למלוח, אבל עגבניות קצוצות מותר למלוח, מפני שאין דרך לכבוש אותם^(ד). ויש אומרים שאין להחמיר אלא בעגבניות ירוקות, אבל לא בעגבניות אדומות^(ה). ומסתברא להחמיר בכולן עד שיודע שאין המלח מועיל לו כ"כ, שהרי אף אם אין הדרך לכבוש, מ"מ ראינו שמזיעים ומתקשים, וא"כ הוי תיקון ודמי למעבד^(ו).

חסה: ע' במ"ב סקי"ד שכתב לאסור למלוח שלאמ"י^(ז), ובפשטות שלאמ"י חיינו חסה. אבל יש להסתפק שמה שלנו אינו שלאמ"י שלהם, שהרי אין דרך לכבוש חסה שלנו, וגם לא מצינו שמלח מועיל לו כ"כ. ולכן מסתברא להקל^(ח). ובלא"ה, בדרך כלל בסלמ, לא מולחים בלבד, אלא נותנים גם שמן או משהו אחרת, וזה מותר בכל ענין.

אבוקדו: מנהג להקל בזה^(ט). שאין המלח מועיל לו כ"כ, רק גמס כמים ונבלע לתוכה^(י).

מי"ולנ"מ: מנהג להקל בזה^(יא). כמו שמותר למלוח בשר מבושל וביצה מבושלת, שאין דרך לכבוש וגם אין המלח מועיל להם כ"כ. ואף שהש"ע ס"ו החמיר שאין למלוח ביחד הרבה פולים ועדשים, שאני התם שנתבשלו בקליפתן^(יב).

ירקות מבושלים: לכאורה אין המלח מועיל להם כ"כ ומותר^(יג).

שבת
שחרית: 8:15
תהלים בנינים: 12:00
על ידי משפחת זכאי - בבית הכנסת
תהלים בנות: 1:15
על ידי משפחת נחמני - בביתם
שיעור בהלכות שבת: 5:45
הרב דוד שרעבי
מנחה: 6:30
חול
שחרית: 6:15
מנחה: 20 דקות לפני השקיעה
דף יומי: 20:15
הרב יצחק אלקיים
כולל ערב: 20:15
ערבית: 21:15
כולל ערב ממשיך עד: 22:00

(א) ע' בש"ע ס' שכא ס"ג שהיה דווקא למלוח כמה חתיכות ביחד. אבל למלוח כל אחת לבדו ואוכלה מותר ע"ש. (ב) ע' בש"ע ס' שהסור למלוח צילים אם הוא כדי להיות לאחר זמן. (ג) ע' בא"ז מדבריו ח"ג סכ"ז א"ג. וע' בהלכות חיים ח"ב אות קע"א בשם הגר"ח קנייבסקי שליט"א שאין לעשות כן. (ד) ע' ש"כ פ"א הערה ו' בשם רש"י ז"ל. שכל שאין דרך לכבוש מותר למלוח כמ"כ במ"ב סקי"ג. ע"ש בש"ע ח"ל שמעתי מהגר"ש אויערבך שליט"א דמכין דלא שייך לגבן הטעם של גר"ח כמעבד, וגם אין רגילים לכבוש רק עגבניות שלמות, לכן מותר למוחלן כשהן חתוכות עכ"ל. (ה) ע' ש"כ פ"א ס"ב. (ו) ע' בש"ע הרב סקי"ד ח"ל וכן הדין בכל דבר שהמלח מועיל לו עכ"ל. ראינו כל שהמלח מועיל לו, לאסור. א"כ מהיכי חיתי לומר שאין שייך עיבוד באוכלין בעגבניות. וכן ע' בש"ע סקי"ה לגבי ההיתר של בשר וצילה ח"ל כי אין המלח משנה את טעמה של אלו כמו שהוא משנה את הטעם ושא"כ דבר שהוא חריף או מר אבל באלו אינו אלא ליתן טעם בהם עכ"ל. משמעות שכל שהמלח משנה את טעמה, אסור הוא. [ודבר חריף לאו דווקא, אלא כוונתו לאפוקי אם היה רק נתינת טעם בעלמא ע"י שמם המלח ונבלע בחוכה וזוהי טעם לשבח (ע' לשון הב"ח הוצאה לקמ' צ"יון י)]. וע' במ"ב סקי"ו וסקר"ח. א"כ ה"ה בעגבניות שיש להחמיר, שראינו שהמלח מועיל לו ששואצו הלהלכות. (ז) מקורו מהש"ע, והוצאה בזמנה אחרונים. (ח) ע' בש"ע יעקב ח"ב ס"ב שמקול בשלאמ"י. (ט) חוט שני ח"ב עמ' רב א"ע. (י) מה שנימוח וגמס כמים אין זה עיבוד וכדמוכא מלשון הב"ח ח"ל ודאי אף למי שצא להחמיר מותר להשהותו כשעובל חתיכה אחת ומניחה במלח שעה קטנה כ"י עד שינוח המלח וגמס כמים כדי שיהא המלח נבלע בחתיכה וזוהי טעם לשבח בשעה שאוכלה דבשעה קטנה כזו אין צו משום עיבוד ושום תיקון עכ"ל. (יא) נשמת שבת אות שג ד"ה נשאלתי. וע' צפני שבת ססק"ב לענין ארבעים. (יב) ע"ש לשון הע"ז סקי". (יג) ה"ל שבת לבית (ארעסקרול) עמ' ש"ע. וכן ע' בחוט שני ח"ב עמ' רב לענין תפוחי אדמה.